

Bizonyításvételel - Finnország

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 A bizonyítási teher
 - 1.1 Melyek a bizonyítási teherre vonatkozó szabályok?
 - 1.2 Vannak-e olyan szabályok, amelyek bizonyos tények tekintetében mentesítenek a bizonyítási teher alól? Milyen esetekben? Lehetséges-e egy konkrét jogi vélelmet bizonyítással megdönteni?
 - 1.3 Milyen mértékben kell a bíróságnak meggyőződnie valamely tényről ahhoz, hogy ítéletét e tény fennállására alapozza?
- 2 A bizonyításvételel
 - 2.1 A bizonyításvételel minden esetben valamelyik fél kérelmére történik, vagy bizonyos esetekben a bíró maga is kezdeményezheti azt?
 - 2.2 Ha a bíróság helyt ad a fél bizonyításvételelre vonatkozó kérelmének, mik a következő lépések?
 - 2.3 Mely esetben utasíthatja el a bíróság a fél bizonyításvételelre irányuló kérelmét?
 - 2.4 Milyen bizonyítási eszközök léteznek?
 - 2.5 Milyen módon vehető fel a tanúk vallomása, és különbözik-e ez a szakértő tanúk meghallgatásától? Melyek az írásbeli bizonyítékok és a szakértői jelentések/vélemények benyújtásának szabályai?
 - 2.6 Van-e olyan bizonyítási mód, amely erősebb a többinél?
 - 2.7 Van-e kötelezően előírt bizonyítási mód egyes tények bizonyítására?
 - 2.8 Kötelezi-e a jog a tanúkat a vallomástételre?
 - 2.9 Milyen esetben tagadhatják meg a vallomástételt?
 - 2.10 Alkalmazható-e szankció a tanúkodást megtagadó személlyel szemben, illetőleg a személy kényszeríthető-e a vallomástételre?
 - 2.11 Van-e olyan személy, akitől nem szerezhető be tanúvallomás?
 - 2.12 Mi a bíró és a felek szerepe a tanú kihallgatásában? Milyen feltételekkel tehető tanúvallomás videokonferencia útján vagy egyéb technikai eszközök segítségével?
- 3 A bizonyítékok értékelése
 - 3.1 Ha az egyik fél nem jogszerűen szerezte be a bizonyítékokat, vonatkozik-e valamilyen korlátozás a bíróságra az ítélethozatallal kapcsolatban?
 - 3.2 Ha félként veszek részt az ügyben, bizonyítéknak számít-e a nyilatkozatom?

1 A bizonyítási teher

1.1 Melyek a bizonyítási teherre vonatkozó szabályok?

A felperesnek kell bizonyítania azokat a tényeket, amelyek a követelés megállapításához szükségesek, míg a követeléssel szembeni védekezés során az alperes viseli a bizonyítási terhet. A bizonyítékok benyújtását elmulasztó félnek szembe kell néznie azzal a kockázattal, hogy a követelése alapjául szolgáló tények nem nyernek bizonyítást.

1.2 Vannak-e olyan szabályok, amelyek bizonyos tények tekintetében mentesítenek a bizonyítási teher alól? Milyen esetekben? Lehetséges-e egy konkrét jogi vélelmet bizonyítással megdönteni?

Elismert tényeket nem kell bizonyítani. Azokat a tényeket sem kell bizonyítani, amelyek közismert tények, vagy amelyeket a bíróság hivatalból ismer. Természetesen van mód ellenbizonyítékok benyújtására.

1.3 Milyen mértékben kell a bíróságnak meggyőződnie valamely tényről ahhoz, hogy ítéletét e tény fennállására alapozza?

Ebben a tekintetben a törvény csupán egy rendelkezést tartalmaz, amely szerint miután a bíróság alaposan megvizsgált valamennyi felmerült tény, eldönti, hogy az ügyben mi tekintendő igaznak. Finnország „a bizonyítékok szabad értékelésének” elvét alkalmazza, mely alapján megfelelő bizonyítékokat kell a bírósághoz benyújtani.

2 A bizonyításfelvétel

2.1 A bizonyításfelvétel minden esetben valamelyik fél kérelmére történik, vagy bizonyos esetekben a bíró maga is kezdeményezheti azt?

A gyakorlatban az érdekelt feleknek maguknak kell beszerezniük azokat a bizonyítékokat, amelyekre hivatkozni kívánnak. A törvény alapján a bíróság úgy is dönthet, hogy saját kezdeményezésére szerez be bizonyítékokat. A bíróság azonban saját kezdeményezésére és mindkét érdekelt fél akarata ellenére nem rendelheti el új tanú meghallgatását vagy dokumentum benyújtását, amennyiben a szóban forgó ügyben lehetőség van peren kívüli megegyezésre.

Bizonyos esetekben, például az apasági ügyekben a bíróság feladata arról gondoskodni, hogy az összes szükséges bizonyíték rendelkezésre álljon.

2.2 Ha a bíróság helyt ad a fél bizonyításfelvételre vonatkozó kérelmének, mik a következő lépések?

A bizonyításfelvétel a főtárgyaláson történik.

2.3 Mely esetekben utasíthatja el a bíróság a fél bizonyításfelvételre irányuló kérelmét?

A bíróság elutasíthatja az ilyen kérelmet, ha például a bizonyíték nem releváns, vagy ha az ügy ebben a tekintetben már bizonyítást nyert. A bizonyításfelvételre irányuló kérelmet akkor is el lehet utasítani, ha azt túl későn nyújtják be.

2.4 Milyen bizonyítási eszközök léteznek?

A különböző bizonyítási eszközök közé tartozik az érdekelt felek, a tanúk és a szakértők meghallgatása, az írásos bizonyítékok és a szakvélemények, valamint a szemle.

2.5 Milyen módon vehető fel a tanúk vallomása, és különbözik-e ez a szakértő tanúk meghallgatásától? Melyek az írásbeli bizonyítékok és a szakértői jelentések/vélemények benyújtásának szabályai?

Nincs különbség a szóbeli tanúvallomás vagy szakvélemény és az írásbeli szakértői nyilatkozat értékelése között. A bíróságok azonban az írásos tanúvallomást nem fogadják el.

2.6 Van-e olyan bizonyítási mód, amely erősebb a többinél?

Nem, a bíróságnak szabad mérlegelési jogköre van a bizonyítékok értékelése során.

2.7 Van-e kötelezően előírt bizonyítási mód egyes tények bizonyítására?

Nem.

2.8 Kötelezi-e a jog a tanúkat a vallomástételre?

Általános szabály, hogy a tanú nem tagadhatja meg a vallomástételt.

2.9 Milyen esetben tagadhatják meg a vallomástételt?

Valamely érdekelt fél házastársa, jegyese, felmenő vagy lemenő egyenesági rokonai, testvérei és azok házastársai, valamint örökbefogadó szülei vagy örökbefogadott gyermekei megtagadhatják a vallomástételt. Ezenkívül a törvény számos egyéb olyan helyzetre is kitér, amikor a tanúnak joga vagy kötelessége megtagadni a vallomástételt.

2.10 Alkalmazható-e szankció a tanúskodást megtagadó személlyel szemben, illetőleg a személy kényszeríthető-e a vallomástételre?

Az a tanú, aki törvényes ok nélkül megtagadja a vallomástételt, pénzbüntetés terhe mellett kötelezhető a kötelezettségének teljesítésére. Ha a tanú ezek után sem hajlandó a vallomástételre, a bíróság elrendelheti a az őrizetbe vételét arra az időre, amíg bele nem egyezik a vallomástételbe.

2.11 Van-e olyan személy, akitől nem szerezhető be tanúvallomás?

A bíróság saját belátása szerint dönthet arról, hogy (például) a 15 év alatti személy vagy a mentálisan zavart állapotú személy alkalmas-e arra, hogy tanúként meghallgassák.

Bizonyos személyek, például az orvosok és jogászok, bizalmi pozíciójukkal kapcsolatos ügyekben nem tehetnek tanúvallomást.

2.12 Mi a bíró és a felek szerepe a tanú kihallgatásában? Milyen feltételekkel tehető tanúvallomás videokonferencia útján vagy egyéb technikai eszközök segítségével?

Általános szabály, hogy a tanút szólító fél kérdezi ki őt először. Az ellenérdekelt fél ezután kap lehetőséget a tanú kikérdezésére (keresztkikérdezés). A keresztkikérdezést követően a bíróság és az érdekelt felek további kérdéseket tehetnek fel a tanúnak.

Ha a bíróság ezt megfelelőnek ítéli, a tanút videokonferencia vagy más olyan megfelelő távközlési technológia használatával is meg lehet hallgatni, amely audiovizuális kapcsolatot létesít a tárgyaláson részt vevő felek között. Ez az eljárás alkalmazható például akkor, ha a tanú nem tud a bíróságon személyesen megjelenni, vagy ha a tárgyaláson való részvétele aránytalanul magas költségekkel járna, illetve ha a tanú 15 évesnél fiatalabb személy. Bizonyos helyzetekben a tanú telefonon is kihallgatható.

3 A bizonyítékok értékelése

3.1 Ha az egyik fél nem jogszerűen szerezte be a bizonyítékokat, vonatkozik-e valamilyen korlátozás a bíróságra az ítélethozatallal kapcsolatban?

A törvény nem tartalmaz külön előírást e körülményekre vonatkozóan. A bíróság saját belátása szerint dönti el, hogy az ilyen bizonyíték milyen jelentőséggel bír az ügy szempontjából.

3.2 Ha félként veszek részt az ügyben, bizonyítéknak számít-e a nyilatkozatom?

Igen. Az érdekelt felek bizonyításvétel céljából szabadon meghallgathatók, és polgári ügyben eskü alatt tehetnek vallomást olyan tényeket illetően, amelyek az ügy megoldása szempontjából különös jelentőséggel bírnak. Az érdekelt fél által bizonyítékként tett nyilatkozatot ugyanazon kritériumok alapján értékelik, mint a tanúk nyilatkozatait.

Hivatkozások

 [Bizonyításvétel](#) (Igazságügyi Minisztérium, Finnország)

Tájékoztató: [Tanúskodás a bíróságon](#) (Igazságügyi Minisztérium, Finnország)

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 26/09/2017